

ΜΑΙΟΣ 2020

ΜΕΡΟΣ Α΄

ΜΟΝ.30

ΔΙΑΡΚΕΙΑ 45 ΛΕΠΤΑ

Να επιλέξετε ένα από τα πιο κάτω θέματα και να το αναπτύξετε σε 4 παραγράφους . (περίπου 250 λέξεις)

1. « Ο πόλεμος φέρνει μόνο αρνητικά στον άνθρωπο και την κοινωνία ενώ η ειρήνη μόνο θετικά» .

ή

2. Πώς φαντάζομαι τον/την καλύτερο/η φίλο/η μου

Αριθμός θέματος: .....

Αφού διαβάσετε προσεκτικά τα πιο κάτω κείμενα, να απαντήσετε σε ΟΛΕΣ τις ερωτήσεις που ακολουθούν.

Κείμενο 1

Αγαπημένο μου ημερολόγιο,

Πάνε μέρες να σου γράψω, συγχώρα με.

Η μοναξιά δε με είχε απασχολήσει ποτέ. Δεν είμαι μοναχική. Κανείς μας δεν είναι. Δεν τη φοβόμουν μέχρι τώρα. Η μοναξιά όρμησε μέσα μου από τη στιγμή που επιστρέψαμε με την οικογένειά μου από την ξενιτιά στην Ελλάδα.

Στην εκδρομή στα Μετέωρα που πήγαμε με το σχολείο τις προάλλες, ήμουν μόνη μου όλη την ημέρα. Και δεν είχα τι να κάνω και είδα όλα τα ιερά κειμήλια και όλα τα έργα τέχνης, δυο και τρεις φορές το καθένα. Και μετά την ομαδική ξενάγηση πλησίασα μόνη μου στο κατάστημα με τα εργόχειρα και τις εικονίτσες, στη Μονή του Αγίου Στεφάνου, και καθόμουν με τις ώρες κάνοντας τάχα ότι ψάχνω, πολλή ώρα, τόση πολλή που άρχισε να με κοιτά λοξά η μοναχή, και στενοχωριόμουν γιατί δεν είχα και τα λεφτά για ν' αποκτήσω τίποτε από αυτά που τάχαμου με είχαν αφήσει κατάπληκτη, ώσπου ανάσανα σαν είδα στο τέλος το κουτάκι με τους σελιδοδείκτες, ένα σελιδοδείκτη μπορούσα ν' αγοράσω. Έτσι ωραία πέρασα στην εκδρομή και δεν πρόκειται να ξαναπάω. Ποτέ.

Κι έτσι περνώ τις μέρες μου και στο σχολείο. Μόνη. Αλλά αυτό δεν είναι μοναξιά. Ή τουλάχιστο δε με στενοχωρεί. Το έχω χωνέψει. Και σαν θες να ξέρεις, με το δίκιο τους. Ήρθα ουρανοκατέβατη. Με θεωρούν και σπασίκλα. Και μονόχνητη. Διαδόθηκε λοιπόν ,στο σχολείο , δεν ξέρω από ποιον, μπορεί κι από κανέναν εργάτη, ότι μένουμε σε στάβλο. Στην αρχή, όταν περνούσα δίπλα από μια συγκεκριμένη παρέα, άκουγα κάτι βελάσματα επιδεικτικά. "Μεεε", έκαναν. Ή χλιμίντριζαν. Αυτά σταμάτησαν. Πάνε. Φρόντισα εγώ γι' αυτό. Αλλά η πίκρα μένει. Και η υποψία. Ή μάλλον η βεβαιότητα ότι εδώ, σε τούτο τον τόπο, η δική μας οικογένεια περισσεύει. Χα! Λες και τους τρώμε το ψωμί. Ή τους στεκόμαστε εμπόδιο στην πρόοδο των παιδιών τους. Ή τελοσπάντων είμαστε απολίτιστοι που βρομίζουμε το χώρο. Ή τον μαινουμε*. Ε, καλά. Δεν είναι όλοι έτσι, μα εγώ έτσι τους

βλέπω. Φουρκίζομαι, γι' αυτό. Αγανακτώ. Θα μου πεις: ανεργία. Α, ναι. Που πλήττει φοβερότερα τους ξένους. Αλλά εμείς δεν είμαστε ξένοι. Πιο Έλληνες δε γίνεται. Σπαρταρούσαμε όλα αυτά τα χρόνια για την πατρίδα. Οι γονείς μου δηλαδή. Και προπαντός η γιαγιά. Δες την τώρα. Ένα κουβαράκι γίνεται σιγά σιγά, ένα κουβαράκι που μαζεύεται, όλο μαζεύεται. Στο τέλος δε θ' απομείνει τίποτα. Ούτε το παράπρόνός της. Α, έχει περάσει του κόσμου τα βάσανα η γιαγιά μου, τα ξυπόλυτα πόδια της έχουν σημειώσει πόλεις και χωριά, σαν να έχουν ματώσει στα σύνορα του κόσμου. Τα δάκρυά της θ' αρκούσαν να ποτίζεται ένας ολόκληρος τριανταφυλλόκηπος.

Αχ και να μπορούσα. Αχ και να μπορούσα να τους καλύτερέψω τη ζωή. Κάπως να τους βοηθήσω...

Από χτες δεν ξέρω τι να πω. Χτες, ξημερώματα, μου φάνηκε σαν ν' άκουσα κλάματα. Σιγανά. Κρυμμένα. Σηκώθηκα. Είπα θα 'ναι κανένα από τ' αδέρφια μου. Το παθαίνει κάπου κάπου ο Σταύρος. Βλέπει εφιάλτες. Λέω ας πάω να τον ησυχάσω. Δεν ήταν ο Σταύρος. Ο πατέρας μου ήταν. Καθότανε στο σκαμνάκι δίπλα στο τζάκι και τρανταζόταν. Καμπούριαζε, προσπαθούσε να κρύψει τους λυγμούς του. "Τι θέλεις εδώ εσύ;", μ' αγρίεψε. Κι εγώ πισωπάτησα. Έφυγα. Συναισθάνθηκα τη θλίψη του. Και την ντροπή του. Πήγα και κουκουλώθηκα και δεν ξανακοιμήθηκα. Άλλωστε σε λίγο ο πατέρας έφυγε. Άκουσα την πόρτα της κουζίνας ν' ανοίγει. Ήξερα. Θα έπινε ένα τσάι και θα 'φευγε για το κτήμα.

Έτσι είναι τα πράγματα, αλήθεια σου λέω.

Φεύγω τώρα, θα σου γράψω σύντομα.

Σε φιλώ γλυκά,

Ρήνη

Ελένη Σαραντίτη, Όπως τα βλέπει κανείς, διασκευή

*μιαίνουμε:προσβάλλουμε, βλάπτουμε

1. Ποια είναι τα πρόσωπα του πιο πάνω αποσπάσματος; (2)

---

2. α. Γράφω 2 συναισθήματα που νιώθει η βασική πρωταγωνίστρια και
β. Μια φράση που να το κάθε συναίσθημα (2)

-
-
-
3. Ποια περιστατικά από αυτά που βιώνει η πρωταγωνίστρια έχουν χαρακτηί πιο έντονα στη μνήμη της; Γράφω 2. (2)

---

4. Για ποιο πρόσωπο του περιβάλλοντός της στεναχωριέται πιο πολύ και γιατί;(2)

---

5. Πώς χαρακτηρίζεις τη συμπεριφορά των κατοίκων απέναντι στην οικογένεια της πρωταγωνίστριας; (2)

---

6. Πώς χαρακτηρίζεις τη γιαγιά με βάση το απόσπασμα; (2)

---

7. Ο τίτλος του αποσπάσματος είναι «*Όπως τα βλέπει κανείς*». Γιατί νομίζεις ότι η συγγραφέας δίνει αυτό τον τίτλο; (1)

---

8. Γράφω συνώνυμα για τις πιο κάτω λέξεις: (2)

βεβαιότητα:

Αγανακτώ :

9. Γράφω αντίθετα για τις πιο κάτω λέξεις: (2)

Πλησίασα :

απολίτιστοι:

Κείμενο 2

Θα ρρώ πως, όταν καμιά φορά οι άνθρωποι βγάλουν από μέσα τους την τρέλα του ομαδικού σκοτωμού, την τρέλα του πολέμου, θα 'χουν όλο το δίκιο να ντρέπουνται σ' όλη τους τη ζωή και μόνο γι' αυτό: που τραβάνε και τ' αθώα τα ζώα στον πόλεμο. Πιστεύω πως κάποτε θα είναι ένα απ' τα πιο μαύρα σημάδια της Ιστορίας των Ανθρώπων.

Εκείνη τη μέρα η λαγκαδιά βόγγηξε βαριά από μια σειρά εκρήξεις. Ήταν ένας σωστός σκοτωμός αθώων. Τα ζώα ξεκοιλιάστηκαν, σφάχτηκαν από τις βόμβες πάνω στο τρυφερό χορτάρι. Ψοφούσαν κι ανεστέναζαν σαν άνθρωποι. Πέφτανε χάμου και ξεψυχούσαν σιγά σιγά, γύριζαν το λαιμό, σάλευαν σαν κοκκινωπά φίδια ανάμεσα στα πόδια τους. Ανατρίχιαζαν, τρέμανε τα ρουθούνια τους, ανοίγανε τα πλατιά χείλια ξεσκεπάζοντας τα δόντια τους και σερνόντανε με τσακισμένα πόδια. Πεθαίνανε στο τέλος βρέχοντας τα λουλούδια με το αίμα τους, και τα μεγάλα μάτια τους ήταν γεμάτα απορίες και πόνους.

Κείμενο 3

Τ' όνειρο του παιδιού είναι η ειρήνη που ακουμπά τα χέρια των γονιών τους

Τ' όνειρο της μάνας είναι η ειρήνη

Τα λόγια της αγάπης κάτω απ' τα δέντρα

είναι η ειρήνη

Πόλεμος είναι ο θάνατος που πιάνει τόπο στην καρδιά.

Πόλεμος είναι οι ουλές απ' τις λαβωματιές

Είναι οι λάκοι που ' καψε η πυρκαγιά

Είναι οι νεκροί .

Αδέρφια,

μες στην ειρήνη ανασαίνει όλος ο κόσμος με όλα τα όνειρά μας

Δώστε τα χέρια αδέρφια μου,

αυτό ' ναι η ειρήνη.

10. Ποιο είναι το **κοινό θέμα των κειμένων 2 και 3** ; (1)

11. Γράφω **ένα σχήμα λόγου** από το κείμενο 2 και ένα από το κείμενο 3 . (Να το τεκμητιώσετε και με μια φράση για το κάθε σχήμα λόγου) (μ.2)

12. Γράφω **ένα κοινό συναίσθημα** που βιώνουν οι πρωταγωνιστές **των κειμένων 2 και 3**. (1)

Κείμενο 4

Το διαγώνισμα ήταν πολύ εύκολο, ή τουλάχιστον έτσι νόμιζα. Βγήκα έξω από την τάξη πολύ χαρούμενη και πολύ σίγουρη για την επιτυχία μου. Άλλωστε, ένιωθα ότι τη δικαιούμαι. Διάβασα πάρα πολύ, διάβαζα για 3 μέρες μέχρι αργά τα μεσάνυχτα, στερήθηκα εξόδους και πλοήγηση στο διαδίκτυο, παιχνίδια στο κινητό.

Μπήκα σπίτι μου πιο χαμογελαστή απ'ό, τι συνήθως. Στο μυαλό μου είχα δημιουργήσει και ένα φανταστικό διάλογο με τη μητέρα μου. Θα της έλεγα πόσο καλά είχα γράψει, θα με ρωτούσε τι δώρο ήθελα, κι εγώ θα της απαντούσα το τελευταίο κινητό με 3 κάμερες.

Φυσικά και δεν εξελίχθηκε έτσι ο διάλογος. Με το που πάτησα το πόδι μου στην κουζίνα, η μητέρα μου με περίμενε για να μου πει ότι την πήρε τηλέφωνο η διευθύντρια για να της κάνει παρατήρηση για τη συμπεριφορά μου και αυτό ήταν κάτι που την έθιξε. Της είχε διαμαρτυρηθεί η δασκάλα της Τέχνης ότι υπήρξα ασεβής, απότομη και αγενής. Μου είπε ότι ντρέπεται για μένα, ότι την είχα προσβάλει ανεπανόρθωτα κι ότι δεν το είπε ακόμα στον πατέρα μου, γιατί είναι σίγουρη ότι θα νιώσει πολύ άσχημα και θα με τιμωρήσει.

Έσκυψα το κεφάλι θλιμμένη. Είχε δίκιο. Ό,τι και να έλεγα δε θα έσωζε την κατάσταση. Ήταν ένα περιστατικό που το είχα ξεχάσει, έγινε μέρες πριν και δεν το είχα αναφέρει στη μητέρα μου. Σκόπιμα δεν το είχα κάνει. Και τώρα, στεκόμουν στη μέση της κουζίνας, είχα σκύψει το κεφάλι και περίμενα υπομονετικά την τιμωρία μου. Και είχα την έντονη πεποίθηση ότι θα ήταν πολύ σκληρή...

13. Το διαγώνισμα ήταν πολύ εύκολο.

α. Το ρήμα στην πιο πάνω πρόταση είναι η λέξη ..... και υποκείμενό του είναι η λέξη ..... (1)

β. Η λέξη **εύκολο** συντακτικά είναι : (1)

i) Υποκείμενο

ii) Κατηγορούμενο

iii) Αντικείμενο

Σωστό είναι το γράμμα :

14. Η λέξη **φανταστικό** έχει 2 σημασίες. Εδώ σημαίνει μη πραγματικός. Ποια είναι η άλλη σημασία της λέξης; (1)

.....

Σύνολο: 3

15. Το ρήμα **εξελίχθηκε** βρίσκεται σε χρόνο ..... (0,5) Το πρώτο συνθετικό του ρήματος είναι ..... (0.5) και το παράγωγό του ουσιαστικό είναι ..... (1)

16. Της είχε διαμαρτυρηθεί η δασκάλα της Τέχνης ότι υπήρξα ασεβής, απότομη και αγενής.

α. Το ρήμα **είχε διαμαρτυρηθεί** βρίσκεται σε χρόνο ..... (1) και ο παρατατικός του ρήματος είναι ..... (1)

β. Υποκείμενο του ρήματος **είχε διαμαρτυρηθεί** είναι η λέξη: (1)

i) η δασκάλα

ii) εγώ

iii) της

Σωστό είναι το γράμμα :

17. Στην τρίτη παράγραφο του κειμένου (διπλά υπογραμμισμένη) υπάρχουν δύο ρήματα που είναι συνώνυμα μεταξύ τους. Ποια είναι αυτά; (1)

.....

18. α) Η λέξη υπομονετικά γραμματικά είναι : (1)

i) ρήμα

ii) μετοχή

iii) επίρρημα

iv) αντωνυμία

Σωστό είναι το γράμμα :

β) Το επίθετο που παράγεται από τη λέξη υπομονετικά είναι ..... (1) και το αντίθετό του είναι ..... (1)

19 . Ποιο ρήμα από ολόκληρο το κείμενο είναι συνώνυμο της έντονα γραμμένης φράσης; ..... (1)

20. είχα σκύψει το κεφάλι.

α. Η υπογραμμισμένη λέξη συντακτικά είναι : (1)

i) Υποκείμενο

ii) Κατηγορούμενο

iii) Ποιητικό αίτιο

iv) Αντικείμενο

Σωστό είναι το γράμμα :

β) Οι δύο μετοχές που παράγονται από το ρήμα **είχα σκύψει** είναι : (1)

Ενεργητική μετοχή: .....

Παθητική μετοχή: .....

Σύνολο: ..../12

Κείμενο 5

Δε συνηθίζω να διαβάζω εφημερίδες, δυστυχώς, αλλά προχθές έπεσε το μάτι μου σε μια είδηση ιδιαίτερα ανησυχητική. Η μόλυνση του περιβάλλοντος τείνει να γίνει πλέον τόσο επικίνδυνη και καταστροφική, που, αν δε δράσουμε άμεσα και αμέσως, οι επόμενες γενιές θα υποφέρουν από έλλειψη οξυγόνου, έλλειψη πρασίνου και όλα εκείνα τα επακόλουθα που μας τρομάζουν και κάνουν την ανάγκη λήψης μέτρων επιτακτική. Εννοείται ότι ο αρμόδιος φορέας είναι η κυβέρνηση της χώρας και γι' αυτό πρέπει άμεσα να αναλάβει δράση.

21. Το ρήμα συνηθίζω βρίσκεται σε χρόνο (α) ..... (0,5) και η παθητική μετοχή που παράγεται από το ρήμα είναι (β) ..... (0,5) Το αντίθετο της λέξης που έγραψες στο (β) είναι ..... (1)

22. Εντοπίζω και γράφω 2 επιρρήματα, όποια θέλω, **από το κείμενο 5**. (1)

.....

23. Γράφω 2 λέξεις που έχουν την ίδια ρίζα με τη λέξη μόλυνση (οποιοδήποτε μέρος του λόγου) (2)

.....

24. Η λέξη ανησυχητική παράγεται από τις λέξεις ..... (0,5) και ..... (0,5)

25. ... ο αρμόδιος φορέας είναι η κυβέρνηση της χώρας ...

Μεταφέρω την πιο πάνω πρόταση στον αντίθετο αριθμό. (1)

.....

.....

26. οι επόμενες γενιές θα υποφέρουν από έλλειψη οξυγόνου, έλλειψη πρασίνου και όλα εκείνα τα επακόλουθα που μας τρομάζουν και κάνουν την ανάγκη λήψης μέτρων επιτακτική. (2)

α. Ο αόριστος του υπογραμμισμένου ρήματος είναι .....

β. Συνώνυμο της διπλά υπογραμμισμένης λέξης είναι .....

Να συμπληρώσετε τα κενά με το σωστό τύπο της λέξης που βρίσκεται στην παρένθεση. (17)

Οι τσακωμοί με τον αδελφό μου είναι πολύ συχνό φαινόμενο. Τόσο συχνό, που οι γονείς μας, βαρέθηκαν να μας χωρίζουν . Οι συζητήσεις μας είναι ..... (πολύς+ώρα), έντονες και δεν καταλήγουν πουθενά! Πραγματικά , υπάρχουν στιγμές που νιώθω ότι υπάρχει ..... (εν+λείπω) επικοινωνίας , ότι άλλα λέω εγώ και άλλα λέει αυτός, ότι όσα χρόνια κι αν περάσουν δε .....(συνεννοούμαι) ποτέ. Το ότι είμαστε διαφορετικές προσωπικότητες το ξέρω. ....(καλός+τέχνη) φύση εγώ, αθλητική φύση εκείνος ..... (μελέτη, επίθετο) εγώ, αμελής αυτός. Φυσικά, εκείνος είναι σαφώς πιο δημοφιλής ανάμεσα στους ..... (συν+μαθητής) , παρόλο που όλοι του οι φίλοι είναι πιο .....(επιμελής) απ'αυτόν.

Προχθές για παράδειγμα, είχα πει με έμφαση ότι θέλω να διαβάσω ..... (α+ενοχλώ) στο δωμάτιό μου και να κάνει ησυχία. Αυτός με .....(αγνώ, αόριστος) παντελώς και έβαλε την τηλεόραση στη διαπασών και τηλεφώνησε σε ένα φίλο του .....(μιλώ, μετοχή) τόσο δυνατά που κυριολεκτικά μπορούσα να ακούσω τι έλεγαν. Ήμουν ..... (αφοσιώνομαι , μετοχή) στα βιβλία μου, προσπαθούσα απεγνωσμένα να συγκεντρωθώ αλλά μάταια.

Και τότε ..... (αναλαμβάνω , αόρ.) δράση. Βγήκα έξω και τον πλησίασα ευγενικά , τον χτύπησα στην πλάτη και του ζήτησα να χαμηλώσει την ένταση της τηλεόρασης. Μίλησα με σωστά και λογικά επιχειρήματα, ...(εξηγώ, αόριστος) γιατί ήταν τόσο σημαντικό για μένα και περίμενα να δείξει κατανόηση. Αυτός γύρισε την πλάτη του, έκανε ότι δε με άκουσε και συνέχισε το παιχνίδι του.

Αναγκαστικά, ... (καταφεύγω , αόριστος) στη μητέρα μου για να με βοηθήσει. Το ..... (από + κορυφή) ήταν όταν ο αδελφός μου με κατηγορήσει ότι παρουσιάζω τα γεγονότα ..... (ένας +πλευρά) και υποκειμενικά.

Τότε δεν άντεξα, ξέσπασα σε κλάματα και έφυγα .....(ορμώ, μετοχή) έξω από το σαλόνι.

ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΠΟΛΛΑΠΛΗΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ

(μ.8)

Να επιλέξεις τη σωστή απάντηση και να τη γράψεις στον χώρο που δίνεται

1. Την είδα που μπήκε στο σπίτι εκνευρισμένη και έσπευσα να τη ρωτήσω τι συνέβηκε.

Η υπογραμμισμένη λέξη συντακτικά είναι:

α. Κατηγορούμενο

β. Αντικείμενο

γ. Ποιητικό αίτιο

Σωστό είναι το γράμμα : .....

2. Την είδα που μπήκε στο σπίτι εκνευρισμένη και έσπευσα να τη ρωτήσω τι συνέβηκε.

Η υπογραμμισμένη φράση γραμματικά είναι :

α. Άρθρο

β. Αντωνυμία

Σωστό είναι το γράμμα : .....

3. Την είδα που μπήκε στο σπίτι εκνευρισμένη και έσπευσα να τη ρωτήσω τι συνέβηκε.

Η υπογραμμισμένη λέξη σημαίνει:

α. έτρεξα

β. άργησα

γ. μεσολάβησα

δ. τηλεφώνησα

Σωστό είναι το γράμμα: _____

4. Το προηγούμενο καλοκαίρι η θερμοκρασία ήταν ..... ψηλή, είχε ..... ζέστη και έπρεπε συνεχώς να πίνουμε ..... νερό για να μην πάθουμε αφυδάτωση.

α. πολύ, πολύ, πολύ

β. πολλή, πολύ, πολλή

γ. πολλή, πολλή, πολύ

δ. πολύ, πολλή, πολύ

Σωστό είναι το γράμμα : .....

Σύνολο: ..../4

5. Δυστυχώς , οι ..... των μαθητών έχουν εθιστεί για τα καλά στα Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης και στα κινητά τους τηλέφωνα.

α. πλείστοι

β. πλίστοι

γ. πλοίστοι

Σωστό είναι το γράμμα : .....

6. Ένωσα πραγματικά προσβεβλημένος όταν ο καθηγητής φώναζε σε μένα και στις φίλες μου ..... των γονέων μας.

α. ενώπιων

β. ενώπιον

γ. ενόπιων

Σωστό είναι το γράμμα : .....

7. Ένωσα πραγματικά προσβεβλημένος όταν ο καθηγητής φώναζε σε μένα και στις φίλες μου.

Η υπογραμμισμένη λέξη **δεν** έχει ως συνώνυμο:

α. πειραγμένος

β. θιγμένος

γ. λυπημένος

Σωστό είναι το γράμμα : .....

8. Η τεχνολογία ..... ραγδαία και ταχέως και έτσι όπως ..... τα τελευταία χρόνια, έχει βοηθήσει πολύ στην εξέλιξη και της ιατρικής και της επιστήμης.

α. αναπτύσσετε, αναπτύχθηκε

β. αναπτύσσεται, αναπτύχθηκε

γ. αναπτύσσονται, αναπτύχθηκαν

δ. αναπτύσσεται, αναπτύχθηκαν

Σωστό είναι το γράμμα : .....

Σύνολο: ..../4

Κάθε επιτυχία!

Οι σημειώσεις μου